

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет хімії та фармації
Кафедра аналітичної та токсикологічної хімії

Силабус курсу

КВАНТОВА ХІМІЯ

Посилання на профіль викладача: http://chempharm.onu.edu.ua/storage/files/Kaf_analit/Anketi_analit/Anketa_Snigur.pdf	
Обсяг:	3 кредити ЄКТС / 90 годин <i>Очна форма навчання:</i> лекції - 16 год., практичні заняття – 14 годин, самостійна робота здобувача освіти – 60 годин. <i>Заочна форма навчання:</i> лекції - 6 год., практичні заняття – 4 години, самостійна робота здобувача освіти – 80 годин.
Семестр	осінній семестр
Дні, час, місце:	згідно розкладу
Викладач:	 Снігур Денис Васильович кандидат хімічних наук, доцент доцент кафедри аналітичної та токсикологічної хімії
Контактний тел.	(063)194-35-08
Е-mail:	snigur@onu.edu.ua
Робоче місце	Факультет хімії та фармації, вул. Університетська, 14 кафедра аналітичної та токсикологічної хімії, кімн. 303
Консультації	<i>Офлайн:</i> 1 година на тиждень за розкладом <i>Онлайн:</i> середа 14.00-15.00 Telegram, Zoom (за попередньою домовленістю)

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. Інші види комунікації: E-mail, соціальні мережі (група Telegram), Zoom.

е-mail: snigur@onu.edu.ua

телефон: (063)194-35-08

соціальні мережі: Telegram (за номером телефону)

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни - основи квантової механіки у застосуванні до розв'язання хімічних задач.

Пререквізити курсу: дисципліна відноситься до вибіркових та базується на знаннях та вміннях в області хімії, фізики та математики, отриманих у старшій школі (10-11 класи) при одержанні повної загальної середньої освіти.

Постреквізити курсу: опанування курсу сформує уміння і навички, необхідні для виконання міждисциплінарної курсової роботи, а також свідомого проведення науково-дослідної роботи.

Мета курсу - сформувати у здобувачів вищої освіти здатність застосовувати базові теорії та моделі сучасної квантової хімії для розрахунків фізико-хімічних властивостей сполук.

Завдання дисципліни:

- засвоєння основних понять квантової механіки й математичного апарату квантової хімії при вивченні теорії молекулярного зв'язку;
- опанування квантово-хімічних методів дослідження структури молекул, їх симетрії та методів ідентифікації сполук;
- формування вмінь і навичок щодо розрахунку структури і властивостей молекул речовин;
- опанування сучасних програмних комплексів для квантово-хімічних розрахунків.

Очікувані результати.

Здобувач освіти повинен:

знати:

- основні поняття, наближення, рівняння і методи квантової хімії;
- взаємозв'язок між будовою та властивостями речовин;
- межі застосування різних методів квантової хімії;
- можливості практичного застосування сучасних методів квантової хімії.

вміти:

- застосовувати сучасні квантово-хімічні обчислювальні програми;
- обирати оптимальні квантово-хімічні методи оптимізації геометрії молекул;
- проводити розрахунки електронної будови молекул;
- інтерпретувати результати квантово-хімічних розрахунків та співвідносити їх з будовою молекул.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс викладається на очній та заочній формі навчання і передбачає лекції, практичні заняття та організацію самостійної роботи здобувачів.

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання: *словесні* (лекції, пояснення, обговорення проблемних ситуацій); *наочні* (мультимедійні презентації); *практичні* (практичні роботи, розрахункові завдання, робота з сучасними квантово-хімічними програмними комплексами).

Передбачається проведення очних та онлайн консультацій за розкладом.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи квантової механіки та квантової хімії

- Тема 1. Вступ до квантової теорії.
- Тема 2. Модельні квантово-механічні задачі.
- Тема 3. Квантово-механічне описання молекули.
- Тема 4. Основи теорії функціоналу густини.

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти квантової хімії

- Тема 5. Врахування електронних кореляцій.
- Тема 6. Базисні набори, види та класифікація.
- Тема 7. Напівемпіричні методи та їх практичне застосування.
- Тема 8. Сучасні квантово-хімічні програмні комплекси та його застосування на вирішення практичних хімічних завдань.

Рекомендована література

1. Квантова хімія. Дослідження протонування органічних сполук [Електрон. ресурс] : електрон. метод. вказівки для студ. ф-ту хімії та фармації / уклад. : Д. В. Снігур, О. М. Жуковецька, Р. Є. Хома. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2023. 22 с. 0,9 МБ. dspace.onu.edu.ua
2. Висоцький В. І., Максюта М. В., Ястремський І. О. Збірник задач із квантової механіки : навч. посіб. К. : ВПЦ "Київський університет", 2019. 287 с.
3. The ORCA quantum chemistry program package / F. Neese, F. Wennmohs, U. Becker, C. Riplinger. *J. Chem. Phys.* 2020. Vol. 152, issue 22. DOI: 10.1063/5.0004608.
4. Dral P. O. Quantum Chemistry in the Age of Machine Learning. *Journal of Physical Chemistry Letters*. 2020. Vol. 11, P. 2336–2347. DOI: 10.1021/acs.jpcclett.9b03664.
5. Zhukovetska O., Fizer M., Mariychuk R., Guzenko O., Snigur D. Spectrophotometric and DFT study of Germanium(IV) interaction with 6,7-dihydroxy-2,4-diphenyl-1-benzopyran-1-ium bromide in solutions: Room-temperature cloud point extraction and its analytical application. *Journal of Molecular Liquids*. 2024. Vol. 401, art. no. 124724, DOI: 10.1016/j.molliq.2024.124724
6. Fizer M., Fizer O., Barbalat D., Shishkina S., Snigur D. Structural peculiarities of new benzopyrylium dyes: X-ray, FT-IR, and DFT complex study. *Journal of Molecular Structure*. 2022. Vol. 1252, art. no. 132178, DOI: 10.1016/j.molstruc.2021.132178
7. Snigur D., Fizer M., Chebotarev A., Lukianova O., Zhukovetska O. Spectroscopic and computational studies of erythrosine food dye protonation in aqueous solution. *Dyes and Pigments*. 2022. Vol. 198, art. no. 110028, DOI: 10.1016/j.dyepig.2021.110028
8. Snigur D., Fizer M., Chebotarev A., Lukianova O., Bevziuk K. Protonation of quinoline yellow WS in aqueous solutions: Spectroscopic and DFT theoretical studies. *Journal of Molecular Liquids*. 2021. Vol. 327, art. no. 114881, DOI: 10.1016/j.molliq.2020.114881
9. Snigur D., Barbalat D., Fizer M., Chebotarev A., Shishkina S. Synthesis and properties of 6,7-dihydroxybenzopyrylium perchlorate halogen derivatives: X-ray, spectroscopic and theoretical studies. *Tetrahedron*. 2020. Vol. 76 (42), art. no. 131514, DOI: 10.1016/j.tet.2020.131514
10. Bevziuk K., Chebotarev A., Fizer M., Klochkova A., Pliuta K., Snigur D. Protonation of Patented Blue V in aqueous solutions: theoretical and experimental studies. *Journal of Chemical Sciences*. 2018. Vol. 130 (2), art. no. 12, DOI: 10.1007/s12039-017-1411-2

ОЦІНЮВАННЯ

Загальна максимальна кількість балів – 100, в тому числі:

- усне опитування на практичних заняттях – 24 бали очна форма / 16 балів заочна форма;
- тестування за змістовими модулями – 60 балів;
- доповідь-презентація – 16 балів;
- самостійна робота (письмові відповіді на контрольні питання за темами 1-8) для заочної форми - 8 балів.

Підсумковий контроль – залік.

Загальна підсумкова оцінка визначається як сума балів за результатами поточного і періодичного контролю.

Нарахування бонусних балів не передбачається.

Критерії оцінки й термін здачі завдань чітко визначені (згідно з графіком навчального процесу) і заздалегідь оголошуються здобувачам освіти.

Самостійна робота здобувачів

Робота здобувачів вищої освіти складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Самостійна робота контролюється обов'язковими розрахунковими завданнями та підготовкою доповіді-презентації. Увесь обсяг самостійної роботи містить завдання, які вимагають від здобувача систематичну самостійну роботу.

Здобувачеві вищої освіти надається можливість пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Готуючись до лекцій та практичних занять, здобувач вищої освіти має опрацювати попередній лекційний матеріал, рекомендовану навчальну і наукову літературу. Перелік завдань надається викладачем та є доступним на платформі Moodle <https://moodle.onu.edu.ua/>. У разі відсутності на контрольному заході, його можна перескласти у час планової консультації. Перелік питань до поточного і періодичного контролю міститься у робочій програмі дисципліни, яка розміщена на сайті факультету хімії та фармації та на платформі Moodle. Складання і перескладання заліку здійснюється відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf

Здобувач вищої освіти та лектор повинні дотримуватися академічної доброчесності згідно Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання самостійних завдань, тестувань за змістовими модулями;

- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, тестування за змістовими модулями);
- повторне проходження відповідного освітнього компоненту освітньої програми.

Політика щодо відвідування та запізнень: відвідування практичних занять є обов'язковим, лекцій – бажаним, запізнень потрібно уникати. Бали за відвідування занять не нараховуються.

Мобільні пристрої: допускається використання смартфона, планшету або іншого пристрою з доступом до інтернет-мережі під час лекції або практичного заняття у випадках роботи з інформаційними джерелами та їх обговоренням (визначається лектором).

Поведінка в аудиторії: ділова та одночасно творча атмосфера на лекціях та практичних заняттях, під час контрольних заходів – зосереджена, без розмов та відволікань.